

halk: **Sunda** (Endonezya)

37 milyon kişi - 98% müslüman



Endonezya’da bugünlerde 200 milyon kişi yaşıyor. Bunların içinde yüzlerce halklar ve diller var. Endonezya yüzlerce adadan meydana geliyor, bunların en önemlisi Java’dır. Başkent Jakarta oradadır. En kalabalık halk da Javalılardır; 35 milyon kişi ile ikinci yerde gene Sunda halkı geliyor. Sundalılar da Java adasında yaşıyor (en batı ucunda), ama Javalılardan çok farklıdır. Bütün devlette en fakir halktır, ve sanki kendi hayatlarını değiştirmek için güç bulamıyorlar. Gene de kendi halkı ile gurur duyuyorlar. ‘Sunda diyarında’ yaşamaktan gurur duyuyorlar.

Onların yaşadığı bölge yüksek bir düz ovadır. Üç etrafta dik deniz kıyısına kadar uzanan bakanlar var. O sancağın birinci kasabasının adı Bandung’dur. Oradaki topraklar, bütün Endonezya’nın en bereketli topraklarıdır

İsa’dan 1000 sene önce Güney Çin’den çok kişi oraya yerleşti, bugünkü Java, Sunda ve Madura halkları onlardan türemişler. İ.Ö. 600 yıllarında Sundalılar birinci krallıklarını kurdular. O vakıtlarda hepsi Hinduist idiler. 1527 senesinde kuzeyden gelen müslüman ordular Sunda halkının sancağını ele geçirdiler ve ‘Jaya Karta’ adını vermişler, onun anlamı da ‘şerefli yengi’dir. Bütün bu adada artık Hinduist kalmamıştı.

Ama müslümanları hükümdarlığı bir son buldu. Hollanda bütün Endonezya’yı ele geçirdi ve 1942 senesine kadar kontrol etti. Ancak 1945 senesinde Endonezya ayrı bir devlet oldu.

Endonezya’da en yaygın dil, ‘Bahasa Endonezya’dır. O da büyük dünya dillerinin arasında en kolay dildir. Ama Sunda dili bambaşka ve çok zordur. Mesela bir kişiye konuşurken saygı derecesine göre üç farklı söz var. Kasabada yaşayan gençler gittikçe kendi anadillerini kaybediyorlar; hepsi devlet dili olan ‘Bahasa Endonezya’yı öğrenip kullanırlar.

Halk sanatlarının arasında ‘Batik’ denilen bir kumaş boyama metodu var. Çok zor ve uğraştırıcı olan bu eski metod ancak birkaç yerde yapılıyor. Orada kullanılan süsler ve

motiflerde hala eski Hinduist kültürü görünüyor. Turistler Sundalılardan özellikle 'anklung' denilen bambudan yapılan bir çalgı seviyorlar.

Sundalıların en sevdiği lafı şudur: "Zengin olalım, fakara olalım, yeter ki, her şeyi hep birlikte yapalım". Kimse ayrı yaşamak istemiyor, herşeyi büyük cins içinde yapmayı severler. Köylerin çoğu tek bir kocaman cinsten oluşuyor, hepsi tek bir büyükdedyeye, ya da büyüknineye bağlanıyor. Akşamlayın hava serinleşince bütün köy konuşmak için bir arada otururlar.

Köylülerin çoğu çiftçi ya da balıkçıdır. Kasabada yaşayan Sundalılar daha fazla devlet memuru, tücar ya da iş sanat ustalarıdır. Okumamışlık ve işsizlik yüzünden geto gibi sayısız mahalleler meydana gelmiştir. Oradaki yaşam çekilmezdir. Aileler sık sık bozuluyor ve birçok kızan sokakta büyüyor.

Sundalılar 98% müslümandır, özellikle köyde yaşayanlar dine bağlıdırlar. Ama onların müslümanlığı Kuran'a bağlı olmayan, daha fazla halk adetlerine önem veren bir dindir. Dedelerinin mezarlarında dua etmek, bakımcılara gitmek gibi islamiyetten önceki adetler çok tutuluyor. Santri denilen bir grup ise, koyu müslümandırlar. Kasabalarda dinsiz, ateist ya da başka dinlere inanan Sundalara da rastlanıyor. Hinduistler ve hem Hinduizme, hem büyücülüğe inananlar da var.

DUA KONULARI:

- Rab hem Endonezya'dan, hem de başka devletlerden daha fazla işçi göndersin. Onlar da, özellikle köylerde, yeni metodlar ve fikirlerle müjdeyi çekici bir biçimde anlatsınlar.
- Şimdiye kadar toplulukların arasında iyi bir işbirlik vardır. Ama bundan sonra kilise kurmak ve İncil eğitimi konusunda da işbirlik yapılsın.
- Sunda halkından olmayan imanlılar kuraj bulsunlar, Sundalı komşularına müjdeyi anlatsınlar. Kimi imanlılar tam bu amaç için Sundaların arasına yerleşmişler.